

Elena Vančišinová

***Variety foném /d/ a /g/ v španielčine a ich výslovnosť českými a slovenskými
hovoriacimi***

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Předkládaná práce svým tématem zasahuje do tří disciplín: především je to práce fonetická, založená na akustické analýze získaného materiálu, zároveň ale přináší zajímavé poznatky ke srovnávání jazyků (konkrétně češtiny, slovenštiny a španělštiny) a k procesu osvojování cizích jazyků. To mimo jiné znamená, že jde o text přesahující svým záběrem práce obvyklé na bakalářské úrovni. Mohu rovnou konstatovat, že autorka se s těžkým úkolem vyrovnala skvěle.

Po krátkém úvodu se autorka v teoretické části strukturovaně věnuje jednotlivým dílčím tématům, která jsou pro zásadní srozumitelnost výkladu. Nejprve popisuje fonetické (artikulační i akustické) vlastnosti zkoumaných fonémů /d/ a /g/ ve španělštině, češtině a slovenštině. Stručně, ale velmi přesně charakterizuje shody a rozdíly mezi oběma jazyky, a zvláštní pozornost věnuje kontextové distribuci variant obou fonémů ve španělštině, čímž si vytváří předpolí pro praktickou, experimentální část. Aby byl její výklad o srovnávání jazyků a o postupném zvládnutí španělské výslovnosti českými a slovenskými mluvčími rovněž zasazen do teoretického kontextu, věnuje krátce pozornost teoretické interpretaci osvojování cizího jazyka. Obsáhlá praktická část ověřuje některé závěry části teoretické a zkoumá, do jaké míry je odlišná výslovnost obou fonémů ve španělštině (ve srovnání s češtinou/slovenštinou) zachycena ve španělštině českých a slovenských mluvčích (připomeňme v této souvislosti, že zejména existence pozičních variant, z nich jedna je aproximanta, tj. vykazuje výslovností charakteristiky cizí češtině a slovenštině, představuje pro mluvčí problém). Elena Vančišinová si nejprve stanovuje hypotézy, které vycházejí jednak z interpretace rozdílů zkoumaných jazyků, jednak z její zkušenosti slovenské mluvčí španělštiny, a poté jejich platnost ověřuje na akustické analýze nahrávek španělských textů, které připravila právě podle kontextové distribuce jednotlivých variant. Texty čtou dvě skupiny českých/slovenských mluvčích, odlišené podle úrovně španělštiny, a autorka též pořídila „vzorové“ nahrávky přečtené rodilými mluvčími. Všechny nahrávky Elena Vančišinová následně pečlivě analyzuje v programu Praat a detailně komentuje. To jí umožní v závěru shrnout platnost stanovených hypotéz.

Mé hodnocení práce je jednoznačně pozitivní, obě části jsou nadprůměrné. Autorka vykazuje na bakalářskou úroveň velkou vyspělost, její teoretické výklady i koncepce a vypracování praktické části jsou velmi přesvědčivé.

V teoretické části nenacházím žádnou faktickou chybu či nepřesnost a oceňuji, že autorka poznatky získané ze sekundární literatury jen netlumočí: sama je komentuje a výklad strukturuje tak, aby čtenáře připravil na výzkum obsažený v praktické části a aby umožňoval formulovat hypotézy. Její přístup k jednotlivým tématům je analytický, všímá si zajímavých detailů.

Praktický výzkum pak zaslouží pochvalu hned z několika důvodů:

- 1) Texty pro četbu jsou připraveny velmi pečlivě, náležitě zohledňují všechny výskyty fonémů /d/ a /g/ ve španělštině, přitom jsou sestaveny tak, že nepřitahují pozornost ke zkoumanému jevu.
- 2) Práce s programem Praat je suverénní, autorka je schopna ji vhodně kombinovat s využitím vlastní poslechové analýzy.
- 3) Kvalitativní a interpretační komentáře dílčích výsledků jsou velmi zajímavé a zároveň přesvědčivé, autorka se nenechává svést k unáhleným soudům.

Výsledkem je opravdu velmi poutavý výklad, který může minimálně posloužit jako východisko k dalším výzkumům na větším vzorku (v této souvislosti oceňuji i to, že autorka si je nutnosti práce s větším vzorkem vědoma).

Poznámky a náměty k obhajobě:

- Uvažovala autorka ještě o sledování jiných proměnných, než jsou ty, které v textu uvádí (jako je délka studia atd.)?
- Lze zobecnit, zda existují rozdíly mezi českými a slovenskými mluvčími španělštiny?
- S jakými technickými problémy se autorka během přípravy práce potýkala?

Z formálního hlediska je práce připravena velmi pečlivě.

Celkově se domnívám, že jde o velmi zdařilou, nadprůměrnou bakalářskou práci. Doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 2. 6. 2023

prof. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.